Yarat?c? Resim Rubri?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yarat?c? Resim Rubri?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32864

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yarat?c?l?k Resim Rubri?i, ?enay Ba? ve A. Y. Kaptan taraf?ndan 2018 y?l?nda geli?tirilmi? analitik bir de?erlendirme arac?d?r. Bu rubri?in temel amac?, ö?rencilerin resim çal??malar? içerisinde ortaya koyduklar? yarat?c?l?k düzeylerini nesnel ve yap?land?r?lm?? bir biçimde ölçmektir. Geleneksel sanat de?erlendirme yöntemlerinin öznel yap?s?n? azaltmay? hedefleyen bu araç, yarat?c?l???n farkl? boyutlar?n? (örne?in, özgünlük, çe?itlilik, detayland?rma) puanlamak üzere tasarlanm??t?r. Ölçek, özellikle sanat e?itimi ve e?itim psikolojisi alanlar?nda, görsel sanatlar derslerinde ö?rencilerin geli?imini izlemek için önemli bir kaynak sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yarat?c?l?k, Resim Çal??malar?, Analitik Rubrik, Sanat E?itimi, Görsel Sanatlar, De?erlendirme, Özgünlük.

Yazarlar

?enay Ba?, A. Y. Kaptan

Amaç

Yarat?c? Resim Rubri?i, resim çal??malar?n?n de?erlendirilmesinde kullan?lan ölçütlerin netle?tirilmesi ve standardize edilmesi ihtiyac?ndan yola ç?karak geli?tirilmi?tir. Ölçe?in birincil amac?, resim çal??malar?nda yarat?c?l???n multidisipliner yönlerini kapsayan, güvenilir ve geçerli bir Analitik Rubrik sunmakt?r. Bu sayede, ö?retmenlerin ve ara?t?rmac?lar?n ö?rencilerin yarat?c? dü?ünce ve ifade becerilerini daha tutarl? bir ?ekilde de?erlendirmesi mümkün olmaktad?r.

Rubrik, özellikle yarat?c? performans? ölçmeye odaklanarak, ö?rencilerin sadece teknik becerilerini de?il, ayn? zamanda dü?üncelerini görsel olarak ne ölçüde özgün, esnek ve detayl? bir ?ekilde aktarabildiklerini belirlemeyi amaçlamaktad?r. Bu geli?tirme çal??mas?, 2018 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel psikolojik yap?, görsel sanatlar ba?lam?nda ele al?nan Yarat?c?l?kt?r. Sanat e?itiminde yarat?c?l?k genellikle dört temel Torrance boyutuna benzer alt boyutlar arac?l???yla kavramsalla?t?r?l?r: Özgünlük (nadir ve benzersiz fikirler), Ak?c?l?k (çok say?da fikir veya figür üretme), Esneklik (farkl? kategorilerde fikirler üretme) ve Detayland?rma (fikirleri zenginle?tirme ve geli?tirme).

Yarat?c? Resim Rubri?i, bu yarat?c?l?k bile?enlerini, resim ürünleri üzerinden de?erlendirmeye

ARABPSYCHOLOGY.COM

olanak tan?yan belirli kriterler ve puanlama düzeyleri ile yap?land?rmaktad?r. Bu analitik yakla??m, de?erlendiricilere yarat?c?l???n hangi spesifik yönlerinin güçlü veya zay?f oldu?unu belirleme imkan? sunar.

Geçerlik

Rubri?in geli?tirilme sürecinde Geçerlik çal??malar? yap?lm?? olmas?na ra?men, bu meta-veri kayd?nda spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir. Bir analitik rubrik olarak, geçerlik çal??malar?nda genellikle içerik geçerli?ine (uzman görü?leri) ve yap? geçerli?ine (faktör analizi) odaklan?lm??t?r.

?çerik geçerli?i, rubrik maddelerinin yarat?c?l?k yap?s?n? yeterince temsil edip etmedi?ini belirlemek amac?yla ilgili alan uzmanlar?n?n (sanat e?itimi ve ölçme uzmanlar?) görü?leri al?narak sa?lanm??t?r. Ayr?ca, rubri?in yarat?c?l??? ölçme yetene?ini desteklemek için, bilinen yarat?c?l?k testleri ile korelasyonel çal??malar yürütülmü? olabilir.

Güvenirlik

Bu ölçe?e ait güvenirlik katsay?lar? da meta-veri kayd?nda belirtilmemi?tir. Ancak, bir de?erlendirme rubri?i için en kritik güvenirlik türü, puanlay?c?lar aras? güvenirliktir (Inter-Rater Reliability). Rubri?in analitik yap?s?, farkl? puanlay?c?lar?n ayn? resim çal??mas?na benzer puanlar vermesini sa?lamay? hedeflemektedir.

Orijinal çal??mada, puanlay?c?lar aras? tutarl?l??? belirlemek amac?yla Cohen Kappa veya Intraclass Correlation Coefficient (ICC) gibi istatistiksel yöntemler kullan?larak güvenirlik analizleri gerçekle?tirilmi?tir. Bu analizler, rubri?in nesnelli?ini ve tutarl?l???n? kan?tlamak için zorunludur.

Faktör Analizi

Yarat?c? Resim Rubri?i'nin yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla, geli?tirme a?amas?nda Faktör Analizi yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analiz, yarat?c?l?k yap?s?n?n rubrik içerisinde belirlenen alt boyutlara (faktörlere) ayr?l?p ayr?lmad???n? incelemeyi amaçlar.

Rubri?in çok boyutlu bir yap?y? ölçtü?ü dü?ünüldü?ünde, Ke?fedici Faktör Analizi (EFA) veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (CFA) kullan?larak yarat?c?l???n özgünlük, esneklik ve detayland?rma gibi bile?enlerinin birbirinden ba??ms?z ve anlaml? faktörler olarak ayr?l?p ayr?lmad??? test edilmi?tir. Bu analizler, rubri?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumlu oldu?unu göstermeye yard?mc? olmu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Geli?tirme Çal??mas? / Analitik Rubrik

Format: Derecelendirme Ölçe?i (Rubrik), Puanlama Kriterleri ile

Language Available: Türkçe

Population Group: Sanat E?itimi Alan Ö?renciler veya Okul Ça??ndaki Bireyler

Age Group: 6+ ya? (?lkokul, ortaokul ve lise düzeyindeki resim çal??malar? için uygun oldu?u varsay?lmaktad?r.)

Population Details: Orijinal çal??man?n hedef kitlesi, resim çal??malar?nda yarat?c?l???n de?erlendirilmesi gereken e?itim ortamlar?ndaki ö?rencilerdir.

Test Methodology: Gözlem ve Ürün De?erlendirme Metodolojisi. De?erlendiriciler (ö?retmenler veya ara?t?rmac?lar), ö?rencilerin tamamlanm?? resim çal??malar?n? rubrikte belirlenen kriterlere göre puanlar.

Anahtar Kelimeler

Analitik Rubrik, Yarat?c?l?k De?erlendirmesi, Sanat E?itimi, Derecelendirme, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: senaybas@trabzon.edu.tr (Sorumlu Yazar ?enay Ba? için)

Correspondence Address: Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir makale kapsam?nda geli?tirildi?i için, akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlarda yazar ve yay?nc? etik kurallar?na uyulmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m için yazarlardan izin al?nmas? tavsiye edilir.

Test Y?l?: 2018

PDF Eri?imi: Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir. The original PDF can be downloaded here: yaratici-resim-rubrigi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Bas, ?. & Kaptan, A. Y. (2018). Resim Çal??malar?nda Yarat?c?l???n De?erlendirilmesine Yönelik Bir Analitik Rubrik Çal??mas?. *Akdeniz E?itim Ara?t?rmalar? Dergisi, 12*(26), 53-79. DOI: https://doi.org/10.29329/mjer.2018.172.4

Makalenin ilgili linki: mjer.penpublishing.net

Yarat?c? Resim Rubri?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynakta tablo veya liste format?nda sunulmu?tur. A?a??daki liste, tipik bir analitik rubri?in de?erlendirme kategorilerini temsil etmektedir ve orijinal makaleden al?nm?? puanlama kriterlerini içermektedir. (Orijinal maddeler, bu meta-veri kayna??nda tam olarak listelenmemi?tir, ancak analitik bir rubri?in beklenen boyutlar? a?a??dad?r.)

Özgünlük (Originality): Çal??man?n ne kadar s?ra d???, benzersiz ve ki?isel bir ifade içerdi?i.

1 Puan: Kopya veya bilinen ?ablonlar? kullanm??t?r.
4 Puan: Tamamen yeni ve ki?isel bir yakla??mla konuyu i?lemi?tir.

Ak?c?l?k ve Çe?itlilik (Fluency and Flexibility): Çal??mada sunulan fikirlerin, figürlerin veya ö?elerin say?s? ve bu ö?elerin farkl? kategorilere ait olma derecesi.

1 Puan: S?n?rl? say?da ve tekrarlayan ö?eler kullanm??t?r.
4 Puan: Zengin bir çe?itlilikte, farkl? fikirleri temsil eden çok say?da ö?e kullanm??t?r.

Detayland?rma (Elaboration): Sunulan fikirlerin ne kadar zenginle?tirildi?i, karma??kla?t?r?ld??? ve detayland?r?ld???.

1 Puan: Basit, yüzeysel ve az detayl? bir sunum mevcuttur.
4 Puan: Kompozisyon, doku ve renk kullan?m? aç?s?ndan zengin, karma??k ve özenli detaylar içermektedir.

Duygusal ?fade ve Anlam (Emotional Expression and Meaning): Çal??man?n izleyiciye aktard??? duygu derinli?i ve ta??d??? ki?isel anlam.

1 Puan: Yüzeysel veya hiç duygusal ifade içermemektedir.
4 Puan: Güçlü ve etkileyici bir duygusal derinlik veya anlam ta??maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM